

Lục Tỉnh Tân Văn

六省新聞

ADMINISTRAT ION ET L'ÉDIACTION
155 (1er étage)
Rue Catinat, 155 - 456 (1er étage)

GIÁ BÀN:
Nam-kỳ, Trung-kỳ và Cao-mên
Một năm... 6\$ 00
Sáu tháng... 3 50
Ba tháng... 2 00
Mua báo thì kể từ ngày mồng 1 và ngày 15 mỗi tháng mà phải trả tiền trước.

MỖI TUẦN LẺ RA BA KỶ:
NGÀY THỨ HAI, NGÀY THỨ TƯ VÀ NGÀY THỨ SÁU
Mỗi số bán lẻ... 0\$ 04
TELEPHONE N° 476 Adresse télégr.: 1307

GIÁ BÀN:
BẮC-KỲ, LÃO, ĐẠI-PHÁP VÀ THUỘC ĐỊA.
Một năm... 7\$ 00
Sáu tháng... 4 00
Ba tháng... 2 25
On s'abonne sans frais dans tous les bureaux de poste.

POUR LES ANNONCES, s'adresser:
à SAIGON: Aux bureaux du Journal.
à HANOI: Aux bureaux du Trung-Bắc-Tân-Văn.
On traite à forfait pour les contrats de longue durée. Les prix sont payables d'avance.

MỤC-LỤC

1. - Tặng bổng viên-quan Annam.
2. - Âu-châu đi tin báo.
3. - Tặng chính phân hồi cố quốc.
4. - Một vụ biến cố tại Chợt-lin.
5. - Phần quan báo.
6. - Tự do diễn tán.
7. - Thông báo.
8. - Văn-nguyên.
9. - Thời đàm.
10. - Sự xuất bản kỳ.
11. - Hướng truyền.
12. - Đông-Pháp báo tin.
13. - Oan gia theo mãi.

TẶNG BỔNG VIÊN-QUAN ANNAM

KẾ TỪ 1er MAI 1920

Vì bề ở ăn càng ngày càng mất mớ, hàng viên chức Tây-Nam giúp việc Nhà-nước lấy làm khổ tâm từ năm khởi giặc tới giờ. Trăm món đều hết giá, duy có lương bổng chẳng đổi dời, để cho nhà đóng miệng ăn, chẳng có huê lợi chỉ khác hơn là lương tháng, không đủ mà đắp đổi. Nhưng bởi con nước nhà nghiêng-ngửa, đầu thế nào cũng phải cam tâm, nhất là hàng viên quan Annam, tùy cuộc thế mà ở ăn, lấy nghĩa thù-lạc cho tròn, thì thiếu trước hụt sau, đầu rằng có phần tiền phụ-cấp.

Nhơn dịp, Pháp-quốc chiến thắng khái ca, quan Thuộc-địa bộ thượng-thor mới tư điện chỉ truyền tăng lương bổng. Nhờ có vậy viên quan Tây và Nam khỏi nhọc lòng này nớ. Biết rằng có lệnh thượng-bộ dạy, nhưng cũng phải xét, kho Nhà-nước, buổi chưa tăng lương, còn chưa đủ cần thân xuất cho binh thay, hưởng chỉ nay tăng lương cả hàng viên chức Tây-Nam, Chánh-phủ mới biết lấy đầu mà bỏ cho phụ-phí. Tại vậy đó mà Chánh-phủ không thi-hành kịp lệnh thượng-bộ, cần phải từ định phương châm rồi sẽ.

Về phận viên-quan Annam, thì quan Tổng-thống Đông-pháp có quyền định ngay, duy về phận viên quan Tây-chức thì quyền về Thượng-bộ. Bởi có, quan Tổng-thống mới cử lập Hội-phái, từ định cách tăng bổng cho viên quan Tây-chức, rồi làm phúc bẩm gọi về bộ cho Thượng-thor phê nhận. Chưa biết bản-hội-phái định tăng bổng cho viên quan Tây-chức thế nào, chớ còn về phận viên quan Nam-chức, quan Tổng-thống đã lập lời nghị định như vậy:

Vì lời nghị quan Tổng-thống Đông-pháp ngày 14 Avril 1920:

Điều 1er. - Lương-bổng đã định vì lời nghị lập Nam-chức thuộc các ngạch thương đấng, trung đấng và hạ đấng bên ti Chánh-Trị Langsun trong các Đông-Pháp, đồng tăng theo bậc như vậy:

A - Bậc lương chung niên ba trăm đồng hay là ba trăm đồng sắp xuống, thì đồng tăng năm mươi phần trăm 50% (nghĩa là tăng thêm phần nửa lương; lương một năm ba trăm thì lên bốn trăm năm chục; Lương hai trăm, thì lên ba trăm v. v.)

B - Bậc lương chung niên trên ba trăm đồng, thì tăng như vậy:

- 1 - Phần lương từ ba trăm một đồng tới tám trăm đồng, thì đồng tăng ba chục phần trăm (30%).
- 2 - Phần lương từ tám trăm một đồng tới một ngàn năm trăm đồng, thì đồng tăng một chục phần trăm (10%).
- 3 - Phần lương từ một ngàn năm trăm một đồng tới hai ngàn đồng, thì đồng tăng sáu phần trăm.

Điều thứ hai - Lương bổng một định đây đặng ban hành kể từ ngày 1^{er} Mai 1920.

Ngoài phần lương tăng đây, tướng khi phần tiền phụ trợ về bề ở ăn mất mớ ngày trước đã định cho Viên-chức Annam chẳng trừ, mà sẽ đặng tùy xứ, tùy kho, cho thêm nữa.

Ấy vậy, hàng Nam-chức từ đây, bề xây xài, tùy thời, có rộng hơn, nên để lòng tạ ơn Chánh-Phủ.

L. T. T. V.

Âu-châu diễn báo

Paris, le 15 avril 1920

Dự hội đồng-đồng
Chánh-phủ nước I-ta-li có lời kính mời nước Bỉ-ly-thời (Belgique) dự hội đồng-đồng tại San-Remo.

Bình Bỉ-ly-thời nhập Francfort
Về vụ thành Francfort của Đức-quốc mà Pháp mới chiếm thủ và Bỉ-ly-thời ưng ý hứa sai binh qua giúp đỡ, nay đạo binh Bỉ-ly-thời đã tới và nhập thành Francfort rồi.

Rối nước

Chánh-phủ Đức-quốc ở trong nước sanh biến loạn lại nữa, nên thêm những xe trí thần-công và đại-bác liên-thình để giúp bình trấn thủ kinh-đô Berlin.

Vụ xử ông Caillaux

Về Thượng-lòa xử vụ ông Caillaux, quan Biên-Lý đã dẫn tới Caillaux rằng sự giao thiệp của ông Caillaux với tên Minote, Lépouché, Marx có chỗ bất minh, và sau đó đều là thám tử của Đức-liệu mà ông Caillaux giao tiếp lại giầu, chẳng tâu cho Chánh-Phủ biết. Vậy thì tội nội công ngoại-kiết đã đành rành, để cho thượng-lòa đoán xét; ngài chẳng chịu cho Caillaux nhẹ tánh mà phạm đến đếu.

Paris, le 16 Avril 1920.

Liên-Hiệp với Đức-quốc

Theo lời báo Le Temps, Pháp-quốc đành hiệp tính với Chánh-Phủ Đức-quốc như kẻ Hống-Mao đã chỉ bày, kể mà hai nước I-ta-li với Bỉ-ly-thời kính phục. Kể ấy là kẻ lộ cho Chánh-Phủ Đức-quốc biết rằng chư quốc Liên-hiệp không bằng lòng cho Đức-quốc đã trong nước lập nên đảng khởi-nghĩa xáo động, vì đảng ấy, cách cứ chỉ-nhệch với Chánh-Phủ Đức thì từ nhiệm làm từ ngài việc thi-hành từ hòa. Nếu Chánh-Phủ Đức chẳng nghe mà cho đảng ấy lập, thì chư quốc Liên-hiệp phải có chương trình để lập định giúp cho Đức-quốc đặng đảng kinh cả lại và ngưng việc dãi lương.

Tặng chính phân hồi cố quốc

Trong cơn khởi lửa Mầu-quốc mộ Huah và thợ đặng mà phụ giúp nơi chiến trường cùng trong các xưởng chế tạo binh khí. Khi ấy nhiều con dân Annam vì đạo tới ngay con thảo, vì ơn thầy Đại-pháp đặc đồng-chứng vào nẻo văn minh, mới liều mình, phở sự nghiệp, cha mẹ vợ con, ra tung chính cũng đem đồng lực mà sang Mầu-quốc tiếp chiến, giúp công. Ấy đáng khen, đáng phục, đáng tung hô cho bá tánh Nam-kỳ đều

rõ ơn trọng nghĩa dày. Thuộc địa Nam-kỳ ta cũng nhờ có mấy ngàn lính thợ cùng bá tánh ra tiền giúp Mầu-quốc mấy kỳ quốc trái và chung đầu vào mấy hội quyền tiền làm phước cứu cấp kẻ bị khốn đốn trong cơn giặc giã, mà ngày nay đã đặng Mầu-quốc nhận cho là tối trung con thảo.

Giữ đạo làm tôi, xử nghĩa thầy trò như vậy đã lấy làm qui rồi, song ngày nay có một điều này làm cho sự qui bầu ấy chẳng đặng rõ ràng thêm nữa trong xã-hội.

Số là có nhiều chủ lính, anh thợ sang Mầu-quốc đáp nghĩa trọng, đến ơn sâu rồi phân hồi cố quốc thì tưởng rằng vì công trần ấy muốn xin đều chi thì Chánh-phủ Nam-kỳ phải buộc mình mà chớ y như sở nguyện.

Nghĩ như vậy thì lầm lắm. Công trận cao dày của lính thợ Nam-kỳ ta là công trận chung của dân chúng xứ ta đến bởi cho Mầu-quốc Chánh-phủ Đại-pháp thợ ơn trọng nghĩa sâu ấy chung cả và bá tánh bốn quốc, càng ngày càng lo mớ mạng khai hóa thêm rộng cho dân chúng đặng hưởng nhờ thanh nhàn sung sướng, an cư lạc nghiệp. Ấy là Mầu-quốc đến ơn trọng cho dân tộc Nam-kỳ.

Còn riêng cho mấy người vì ơn trọng nghĩa sâu, vì đồng chung mà sang qua Mầu-quốc tiếp chiến giúp công, thì Chánh-phủ Nam-kỳ bằng lo cho mỗi người phần hồi đếu có phương thế làm ăn, chẳng bỏ một người nào hết. Những người có bề thế sẵn, có nghề nghiệp cũ thì trở về giữ, nghiệp cũ mà làm ăn. Còn những người không chỗ làm thì Chánh-phủ đợ cho đợ đợ mỗi người kiếm chỗ cho làm trong các xưởng kỹ-nghệ, trong các hãng buôn công-nghệ các sở Nhà-nước.

Số là Chánh-phủ kiếm đặng chỗ cho sự từ từ cho mấy người ấy làm thì có nhiều người không chịu lãnh, lại đòi chỗ chớ chức phận cùng tài trí cao xa không vừa với phận mình. Ví dụ như nhữ tên lính xin làm phó-quản, đội, Chánh-phủ cho chức cai bếp không chịu làm. Những tên thợ xin chức Hương cai, thì họ làm Phó, Huynh, họ làm thợ cùng cái lực-lộ địa hạt ăn lương khá cũng chẳng bằng lòng.

Chẳng phải Chánh-phủ hẹp lượng mà chẳng cho mấy người ấy y như sở nguyện, song vì trong việc Nhà-nước đàu đó đều có thể lệ, mỗi chức, mỗi phận thì phải có đếu các

**Rượu mạnh hiệu DEJEAN đã thơm mà lại ngọt
làm cho những tay thợ rượu thầy đều khen ngợi
Chỉ một mình hãng Denis frères có trứ mà thôi**

đều y như thể lệ buộc thì mới đáng lãnh cấp bằng. Vì dụ như muốn làm quân thì phải có làm đội rồi mới lên quân. Một tên lính trốn đi tày về không lẽ vô làm quân liền đặng. Muốn làm Hương-cả thì phải có gia sản sự nghiệp, tuổi tác và trước khi phải có làm mấy bực Hương-chức nhỏ rồi mới lên đến chức Hương-cả. Muốn làm Cai-tổng Phó-tổng thì phải có làm làng trước rồi và phải Hương-chức trong tổng đồng cử Nhà-nước mới đặng cấp bằng cho làm Cai-tổng, Phó-tổng.

Ấy vậy mấy người từng chính phần hồi hãy nên suy nghĩ về việc xưng danh mình đã làm cho Mẫu-quốc, cho đồng-chúng đặng rõ ràng, chẳng nên đeo bông chuyễn quá phận mình, chỉ yếu để cho công danh của mình chói rạng cho dân tộc mà thôi. Ấy là thượng tri.

L. T. T. V.

Một thứ thuốc là nên hút

Người Nam-Việt cứ phàn nàn rằng bạc đống thiếu không đủ dùng, cũng là tràn ra ngoại-quốc. Sao không biết rằng ở tại mình cứ đi mua thuốc lá của nước Trung-hoa, của xứ Algérie cùng những nơi khác, mà gây nên cái hiện tượng ấy?

Vậy chỉ cần mua thuốc lá của ĐÔNG-DƯƠNG YÊN-THẢO CÔNG-TY, vì những thuốc ấy trồng ở đây theo những phương pháp thích-hợp, chế ở đây theo những cách-thức đặc-biệt, khiến cho thuốc lá ấy là thứ thuốc ngon hơn tất cả các thứ thuốc ở ngoại-quốc đem vào.

Vậy nên hút thuốc chưa vào hiệu CỎ, hiệu SCAFERLETTI; thuốc đá vân hiệu CỎ, FAVORITES, ALLIÉS, v. v. cùng những xi-gà hiệu MANDARIN, BOUQUET, LORUS, và NARCISSE là những thuốc của ĐÔNG-DƯƠNG YÊN-THẢO CÔNG-TY chế ra. Vì hút thuốc ấy tức là giúp những người đồng-bang trồng thuốc, và chế thuốc ấy. Mà lại giữ được tiền bạc không mất ra ngoại quốc vậy.

Một vụ Biện-xây tại Chợ lớn

Sớm mai, ngày 16 Avril 1920, lời tám giờ, đây nhà đang cắt dài theo Quai. Mytho ba căng, số 72, 73 và 74 sập. Chẳng phải sập hết, một mình căng 74 sập mà thôi, lúc đầu thợ đang làm ở dưới, sập đổ ba người; nhờ sức linh tuấn thành bất người đỡ gạch cứu ra, thì trong ba người rụi ấy một người bê đầu máu tuông như xôi, còn một người thì bất tỉnh điệu hải cả ba vào nhà

thương, song người rụi nặng bất tỉnh do thể khó mà gượng sống. Theo lời người tại chỗ, từ bữa dựng ba căng nhà sập tới nay, sập lần này nữa là hai, song lần đầu nhẹ, không hại bao nhiêu, vì có một người bị vệt chứt dính thời.

Lây đó mà suy, thì Chết lập cắt nhà tham lợi nhiều làm đời trả mà sống hai mạng người như thế, xin Chánh-ban ban hành luật « rụi về công việc làm vào Thuộc-địa rằng bọn tham công kẻ lợi ấy, nếu để vậy thì hại cho dân thợ lắm lắm.

Phản quan Báo

Partie officielle

Vì lời nghị quan Thống-đốc Nam-kỳ ngày 10 avril 1920 :

Cấp bằng thầy Trịnh-Sửu và Lý-V-Nhiều cả hai đều có bằng cấp sơ học trường tỉnh, làm trợ-giáo hậu-bộ và bỏ đi thủng lệnh quan chủ-tinh Mytho.

Lương bổng của hai thầy khỏi trừat phần hưu-tri, song lương của thầy Trịnh-Sửu thì bỏ về kho địa-hạt Mytho gánh chịu, còn lương thầy Lý-V-Nhiều thì bỏ cho làng nào thầy ngồi dạy đó gánh chịu.

Cấp bằng thầy Nguyễn-Vân-Chả có bằng cấp sơ-học, làm trợ-giáo hậu bộ tỉnh Chợ Lớn lương khỏi bị trừat phần hưu-tri bỏ cho làng nào thầy ngồi dạy gánh chịu.

Cấp bằng thầy Phan-vân-Thuận có bằng cấp sơ học trường tỉnh, làm trợ-giáo hậu bộ tỉnh Vinh-long lương khỏi bị trừat phần hưu-tri bỏ về làng thầy ngồi dạy gánh chịu.

Cấp bằng tên Trần-vân-Lợi № 294, Huỳnh-v-Ngọc № 295, Phạm-vân-Nữ № 296, Ng-v-Tai № 297, Ng-v-Ho № 298, Huỳnh-v-Kiểm № 299 và Lê-v-Thiểm № 300, làm lính hậu bộ ở Tuân-phòng Chợ Lớn.

Số Tombola

Hãy nhớ rằng ngày 6 Mai tới đây, xổ số Tombola. Vậy những tay vi nghĩa mua vui, mua may số kéo hết, Các tiệm trừ bán những tiệm nào còn dư nhiều, nếu tham bực e không mua đặng.

Khách thuyến Hồng-mào. Nghe tin, bước đầu tháng này, khách thuyến Hồng-mào tới Đồn bến Saigon chừng sáu bảy bữa liền neo.

mua thuốc lá của nhà

Nên hút những hạng thuốc rất ngon chế tạo tại nhà máy thuốc lá Hanoi. Kể ra mấy thứ sau này:
Thuốc hiệu « Con gà »
— « Con voi »
— « Đồng-minh »
Thuốc Cigarettes
— Đóng hộp 50 điếu hay 100 điếu.
— Ván rời 10 điếu hay 20 điếu.

Mấy hạng thuốc này :
Annam trồng
Annam chế tạo
Annam bán
Annam nên dùng.

TU DO DIỄN ĐĂNG

(Tribune libre)

Vậy mới đáng phẫn minh

Hôm kỷ hội rồi đây là ngày 8, cho tới ngày 11 Avril 1920 thì mừng hội. Tôi có đặng tinh thần của hai thầy hội đồng là; Thầy Cao-triều-Trực và thầy Nguyễn-vân-Tích có xin với quan chủ-Tỉnh Bac-liêu, mà bàn luận sự ích quốc, lợi-dân (trong kỷ hội này, tôi rất đội ơn hai thầy có lòng chiều có trong mấy điều tôi đã xin hai thầy trong tờ báo « L. T. T. V. » số 750 và hai thầy cũng sảng lòng mà xin thêm mấy điều sau đây, tôi xin thay mặt ban hành luôn những điều của hai thầy xin giữa hội, cho trong lòng Thanh hưng năm làng đặng hay, mà cảm tạ ơn của hai thầy hội-tổng có lòng thương dân trong Tông.

Bac-liêu, le 11 Avril 1920.

Chúng tôi đứng lên dưới đây là Cao-triều-Trực và Nguyễn-vân-Tích thược

viên hội đồng địa hạt tổng Thạnh hưng. Kính bảm quan lớn rõ.

Nguyên chúng tôi mới tiếp được thư của tên Trần-minh-Huân đề ngày 27 Mars 1920 ăn hành trong báo « Lục-Tinh-Tân-Văn » số 750, mà cậy chúng tôi xin với quan lớn làm con đường từ đầu cầu Trà-niên (nhà việc làng Khánh-Hòa) chạy tới giáp giồng Trà-Teo và bắt hai cái cầu. Chúng tôi có gởi theo đây cho quan lớn xem tờ báo « Lục-Tinh-Tân-Văn » số 750. Vậy chúng tôi ước xin quan lớn lấy bạc sống nhỏ 5 làng trong phần tôag chúng tôi mà làm công việc kể ra sau này :

Điều thứ nhất (I).

Làm một con đường từ nhà việc làng Khánh-hòa (tên cầu Trà-niên) chạy tới giáp giồng Trà-Teo và bắt hai cái cầu tại khác đức cho liêng cái đường ấy. Vì con đường ấy có ích lợi cho dân trong làng và hương chức cấp Trà-Teo mỗi khi hăm sự, nên nhà việc làng Khánh-hòa mà làm việc.

Điều thứ nhì (II).

Làm một con đường từ nhà việc làng Vinh-phước đến vòm sông Trà-niên (cỏ-cò) vì đường này có ích lợi chung cho nhơn dân làng Vinh-châu Vinh-phước và Lai-Hòa cần dùng con đường tác này mà đi qua giàng tàu bè.

Liên trưởng phụng điều cải lương



Bay lân người Annam thường dâng lễ đồi của Chúa mà đi điều phụng tuy nhiều sắc huc không đưng kiến, nhưng vì có chơn tinh thần ai trang nhà trong mấy câu chữ, nên không bỏ đưng.

Đến nay tiệm bà Harel ở đưng Catinat, sốn hai 75 có ban đá kiến trang bue theo cách phương tây. có danh tiếng bấy lân này mà nay lại đưng trang hoa ấy mà phụ thêm chữ nho hay là chữ quốc-ngữ xem rất đẹp đẽ. Bà trách khac cũn là người vô lý của kiều Ching, mà lại giữ đưng mấy hàng chữ thạc ai của phong tục nhà Nam ta.

Thật một sự tàn chế về sự thời nghi, nên những người xin bỏ cáo chực đưng nhơn rõ biết.

Hãng bà Harel lại có cậy đưng một người danh sĩ viết, các câu hoặc là hàn phụng, hoặc là câu đối đięn lang, rất hiệp theo tình cảnh nơi người.

Chúng tôi xin chực vi ai có muốn đưng thì gởi thơ mà nói hết ý của mình muốn đưng cho chữ làm sao, thì đưng sẽ

đưng như nguyện. Như chữ vi có đi chơi Saigon, xin ghé tới nhà bà Harel, môn hai 75 đưng Catinat, mà xem thì tưởng tất.

Ở đây ban-quan có in hành cái kiến theo cho khán-quan rõ thấy. Xung quanh thì bưng trang hoa tây, còn ở giữa thì lại có bốn chữ « Nhà » rất đięn cổ ».

HƠI NGƯỜI ANNAM

Chớ nên lộn thuốc của Ngoại-quốc với thuốc Xứ Algérie là Thuộc-dịa Langsa. Hễ biết lựa thuốc rời và thuốc điều trái đất ở xứ Algérie mà hút, thì tức là dùng đồ **thỏ săng Algérie** quả thiệt là đồ **thỏ săng Đại-pháp** và chẳng có thứ thuốc nào ngon bằng

Hãy nên hút thuốc hiệu **TRÁI-ĐẤT**

Điều thứ ba (III)

Xin lập một cái đồn tại vàm Trà-nho đầu đường vàm Trà-nho Vinh-phước mới xin nổi điều thứ II này, đừng có lính canh giữ tuần do theo đường thủy sông Cò-cò và sông Trà-nho; vì ăn cướp nó hay đón ghe thương hồ mà phá hại mới năn.

Nhắc lại; cách chừng hai mươi ngoài năm nay chỗ ấy **nhà nước** có lập cái đồn kều là đồn Vàm Trà-nho.

Điều thứ tư (IV)

Xin lập một cái đồn Bình vò tại cửa biển Mỹ-Thanh có một quan phó tướng và 15 tên lính áp đứng giữ sự bình tĩnh tại cửa biển và ngăn đón ghe thương hồ ngoại quốc đến buôn đồ lậu và đứng tuần do bắt kẻ tù tội trốn ngoài Côn-nôn về và tộm cướp đánh đập những ghe thương hồ tại sông Mỹ-Thanh. Vì chỗ ấy là hai tỉnh giáp ranh với nhau, bên ranh Baclieu có động thì nó lánh qua ranh Sóc-trang, bên ranh Sóc-trang có động thì nó trở lại ranh Baclieu.

Nhắc lại; Cách mấy năm trước có một chiếc tàu Siam chạy về cửa biển mà quan chủ tỉnh Sóc-trang và Baclieu đều không biết đến chừng làng báo mới hay.

Cũng cách không mấy năm nay có ông quan Langsa số Thương-chánh trú đồn tại đó bị quân ăn cướp đánh bị bịnh mà giặc sang ống rồi số Thương-Chánh cũng bỏ cái đồn ấy, nên từ ấy những nay, quân tộm cướp càng hành hung mà khuấy rối dân lành.

Chức quan chủ Tỉnh trần-nhậm tỉnh Baclieu lâu dài.

Chức cho-tỉnh Baclieu dân an vật thụ.

Chức cho-Đại-pháp mở lòng thương dân Nam Việt.

Ký tên — Trục et Tics.

Tôi ước trông quan trên mở lòng **nhơn** đức thương dân lành mà thân nhậm những điều của hai thầy xin kỹ hội này, rất quý báu và ích-lợi cho dân trong tỉnh Baclieu.

CUỐN NHỊ Truyện trình thám TIÊU THUYẾT

Cuốn nhì đã in rồi, cuốn ba còn in tiếp đủ cho trọn pho. Kính xin liệt-vị, mua xem cho rõ sự tích của một người trình thám rất có danh tra vụ án mạng như thần. Nếu như các nhà thương-gia trong lục-châu mua mà bán lại thì tôi sẽ định huê **hồng** như sau đây:

Giá mỗi cuốn, là..... 0%20
Mua đến từ năm chục cuốn thì sẽ có huê hồng 40%
từ một trăm > 50 >

Xin do adresse như sau đây:

CHÁU-VĂN-NGỌC.

à l'Imprimerie de l'Union,

157, Rue Cabanis, 157,

SAIGON

VIỆC MỚI TRONG NƯỚC

(Nouvelles du pays)

GIÀ BẠC VÀ GIÀ LỎA

Giá bạc kho nhà-nước . . . 15 t. 50
Giá lúa, tạ 100 kil. chợ tôi nhà này Chợ-lớn (bao trái lại) . . . 8410 tới 8470.

NAM-KY

(Cochinchine)

SAIGON.

Nhơn mạng

Hồi 6 giờ sáng ngày 15 avril người ta có vết đặng tại cầu tàu chỗ đầu đường Kinh-lập một cái thầy con xam, chắc là quân đồng, tên họ chi không biết, độ chừng 25 28 tuổi. Thấy ấy bộ như ở dưới sông đã giấp cứ. Với lên xét trong môi thì thấy nơi có có dấu chém ba dao không sâu lắm, chỗ thầy lại nhà rất, phi báo cho Quan Biện-Lý hạ, ngày dạy quan thầy mô thầy mà khám, hôm 16 Avril, ba giờ chiều.

Chắc con xam này bị ai giết rồi quân xuống sông.

Xe hơi

Một cái xe bò đi trời đường tới ngã ba đường d'Adran và Quai de Belgique đương quanh, một cái xe hơi chạy tới đưng bừ xe bò, một con bò bị vít nơi đầu hửu, rồi xe hơi chạy luôn coi số không kíp, còn xe bò ấy số 23, tên đánh xe là Trần-văn-Chánh 36 tuổi.

CHOLON.

Tổ bất trung

Tại đường Tống-dộc-Phương, gần chợ cá, có bà Ng...thị-Ng...67 tuổi, là người giàu có lớn mà không con có mướn một đứa ở tên Hà-thị-Chánh, 21 tuổi. Con ấy ở lâu ngày thấy là có của nhiều, dòm thấy biết cái chỗ nào, thừa cơ ăn cắp vàng hết 1607,00 và bạc 763,800. Cho hay hoạn tài bất phú, trời không cho đứa gian hững của không chấy da phỏng trán, lại xuôi cho bắt đặng đưa bắt lượng hạ ngục — Đàng

Có con không biết giữ

Trần-văn-giỏi 31 tuổi ở công ghe chài số 5560, đậu tại quai an Rix Vơ y ở Phan-thị-Ty có sanh một thằng con rất khỏe tám tháng tên Trần...biên...đời ghe có con nít mà không biết giữ để nó té xuống kinh chiêm ngắm

Ấy là đồn bà....

Rượu chác hảo hạng của **AUGUSTE MATTEI** làm tại bên xứ **Corse**, đá ngon vô song mà lại ngọt vô cùng. Ai mua thì phải hỏi cho đặng tên **AUGUSTE MATTEI**. Rượu này nội Đàng-đương chỉ có một mình hãng **Denis frères** trừ má thôi.

Văn Uyên

(Variété littéraire)

Thái số 9

Quần tại Trương-giang đầu, thiếp tại Trương-giang vi, tương **chó bắt tương kiến.**

Xuất Kiều ngâm nhứt đố.

Về giềng Cha mẹ.

(tiếp theo)

Khuyến người hiếu-từ-ràng khuyến, kíp thời huệ nểng cho tuyền đạo con.

Làm người đạp đất đội trời, thảo cha ngay chùa muốn đời thơm danh.

Sanh thành dưỡng dục cù-lao, lạy chi báo đáp ơn cao nghĩa dầy.

Đem năm nhớ mẹ ta xưa, miệng nhai cơm bưng, lưỡi lùa cá xương.

Mẹ già ở chốn lều tranh, sớm thăm tôi viễn mới dành dạ con.

Mẹ già hai đứa nuôi chung, đứa lo cơm áo đứa dùng thuốc thang.

Mẹ ôi đừng đánh con đau, để con bắt ốc hái rau mẹ nhớ.

Bé cây cha, già cây con. Chả mẹ già là tôi ông bà để lờ.

Một mẹ nuôi chín mười con, chín mười con nuôi không tròn một mẹ.

Mẹ nuôi con như biển hồ lai láng, con nuôi mẹ tình thắm tình ngây.

Mẹ nuôi con trong ruộng trong thê, con nuôi mẹ đầu hè đầu chái.

Mãng lo cha khó mẹ nghèo, lo chi chông vợ bọt bèo giòng sông.

Lo chi thân bậu với qua, lo chút mẹ già tóc hạt tuổi cao.

On cha là ba ngàn bảy, nghĩa mẹ là bảy ngàn ba, nên thì ve ngọc chén ngà, không nên ở vậy cho cha mẹ nhớ.

Đèo nào cao chớ bằng, đèo châu-độc, đất nào dốc chớ bằng, đất Nam-lang, một tiếng anh thang hai hàng lụy nhỏ, em có mẹ già biết bỏ cho ai?

(Còn nữa)

Le loup et le chien
Le loup n'avait que le os et la peau,
Tant les chiens faisaient garde,
Et rencontre un dogue au puits qui se beau,
Gras, poli, qui s'était fourvoyé par mégarde.

L'attaquer, le mettre en quartiers,
Sire loup l'eût fait volontiers;
Mais il fallait livrer bataille,
Et le matin était de taille
A se défendre hardiment.

Le loup donc l'aborda humblement,
Entre, en propos et lui fait compliment
Sur son embonpoint, qu'il admire.
« Il ne tiendra qu'à vous, beau sire,
D'être aussi gras que moi, lui repartit le chien »

Quittez les bois vous ferez bien:
Nos pareils y sont misérables,

Thử cha mẹ sanh tiền, miễn trăn-cam cho trọn đạo; chớ để đèn lúe thất rồi mà cúng heo cúng bự cho ruồi ăn.

Ngĩa chửa như ơn cha, hai vai đóng gánh nặng, trước trả thảo nhân, sau toán nợ nước.

Ơn sanh thành của cha mẹ, ví như trời cao đất dày. Nếu không trọn vẹn, thì chửa phải đặng râu mây.

Tuy đã biết có con rồi, thấy sự nuôi con cực khổ, rồi mới biết thương cha mẹ. Nhưng đợi tới có con, cha mẹ chẳng còn. Hỡi ai ôi!

Phận con gái xuất giá theo chồng là lẽ tự nhiên, nhưng dâu sang dâu giàu, cũng chẳng quên chồn lều tranh công đường dục.

Phận làm con, mỗi người phải giữ lấy chữ hiếu mà báo đáp với cha mẹ lúc tuổi già. Nghĩ ra, thử cha mẹ mẹ nuôi chín mười con, chung với ai?

Nước ta trọng phân hiếu hạnh, đầu một lời nói, một câu hát cũng cốt ở thảo thuận cả.

Thử bẻ cha mẹ nuôi, lớn lên cho học, có con làm bống, quạ vạ.

Tánh cha mẹ là lánh thương con tự nhiên, đừng sanh đẻ bao nhiêu thì nuôi nấng, thương mến bấy nhiêu, chỉ như con nuôi cha mẹ thì kẻ kén kẻ ngay, ít có đến nghĩa sanh thành đường dục.

Ấy là đoàn bất-hiếu bất-đề, đầu cho quan cao lộc cả cũng chẳng ai kính trọng.

Ấy là phong hóa ta chú trọng giềng cha mẹ hơn giềng vợ chồng, vợ chồng mà kém kiếm được, cha mẹ mà không tìm.

Đạo vợ chồng còn giữ, cha mẹ già không mây lác, tất phải trọng hơn.

Hồ sanh ra phận trời đàng, công cha nghĩa mẹ kiếp nào trả xong.

Lấy chông cho đáng tâm chông, bỏ công trang điểm mà hồng ngày xưa.

Ở Nam-kỳ chớ quên tên cao Châu-độc, đất Bắc-Nam-lang đừng quên ơn nấng người đàng con cha mẹ. Thương duyên bởi nhân duyên mà tạo, phải biết nên nào là nên.

Chớ sợ với chó nhà
Con sủa nó xướng còn là bực;
Chớ theo trần chần sóc chó tha.

Sói ta gặp một chó nhà,
Hăng hờ đi lạc, mạnh và tôi con.

Đã báo mập lòng còn láng mướt;
Sói thấy thêm lòng ước phàn thì;

Nhưng mà vào phất sanh rầy,
Thầy cũng thấy vững vàng.

Thầy cũng thấy vững vàng,
Thầy cũng thấy vững vàng.

Lợi làm quen, khen chó phát phi.
Chó râng: « Ngai muốn, khổ chi?

Mập bống tôi vậy, cũng duy tự ngời.
Chồn rừng bụi, nghe lời tôi bỏ;
Đống-bang ngời ở đó không thay.
Bá-vơ, vãi-mả-in-mày,

Cauceres, hères, et pauvres diables,
 Dont la condition est de mourir de faim.
 Car quoi? rien d'assuré: point de fran-
 che lippée;
 Tout à la pointe de l'épée,
 Suivez-moi; vous aurez un bien meil-
 leur destin.»
 Le loup reprit: « Que me faudrait-il
 faire? — Presque rien, dit le chien: donner la
 chasse aux gens
 Portant bâtons, et mendians;
 Flatter ceux du logis; à son maître com-
 plaire:
 Moyennant quoi votre salaire
 Sera force reliefs de toutes les façons,
 Os de poulets, os de pigeons,
 Sans parler de mainte caresse.»
 Le loup déjà se force une félicité
 Qui ce fait pleurer de tendresse.
 Chemin faisaut, il vit le col du chien
 pelé.
 « Qu'est-ce là? lui dit-il. — Rien. —
 Quoi? Rien? — Pen de chose. —
 Mais encor? — Le collier dont je suis
 attaché
 De ce que vous voyez est peut-être la
 cause
 — Attaché? dit le loup: vous ne courez
 donc pas
 Où vous voulez? — Pas toujours; mais
 qu'importe?
 — Il importe si bien que de tous vos
 repas
 Je ne veux en aucune sorte,
 Et ne voudrait pas même à ce prix un
 trésor.»
 Cela dit, maître loup s'enfuit, et court
 encor.

La Fontaine

Sở-phân đành phải có ngày chết kho.
 Chẳng phải sao? cơ-đó chẳng có;
 Ăn món gì cũng khó nói ăn.
 Việc chi cũng phải nhọc nhằn,
 Theo tôi, ngài đừng mười phần tiêu-dao.
 Sói liền hỏi: « Làm sao mới đặng? »
 Chó đáp rằng: « Gần chẳng chi đâu:
 Đuổi quân xách gậy mang bầu,
 Đua chiu tở dưới, nịch cầu chủ trên.
 Làm như thế, công đến chẳng mọn,
 Mặc sức dùng đồ mồn đó ngon.
 Xương gà, xương vịt thiệt đòn,
 Nói chi mơn trớn, người còn thêm đư.»
 Con sói đã mừng như hươu lộc,
 Vui quá vui, chạnh khóc than náy.
 Đọc đàng thầy, cớ chó trầy,
 Hỏi: « Gì đó vậy? » Đáp: « Này chẳng chi.
 — Chẳng đời há? cũng kỳ lắm đó!
 — Chút vậy mà. — Nói rõ nghe coi.
 — Có khi xiêng cọt còi tôi.
 Nó làm ra vậy, xin thôi chớ màng.
 Sói liền hỏi: « Anh rằng cọt còi? »
 Té ra anh một chó ở hoai.
 Hết bé chạy nhảy như ai?
 — Cột hoài chẳng phải; song tại hai gi?
 — Hai đến đôi tôi thì xin kiêu,
 Chẳng có thêm chút xíu tiện anh.
 Tưởng sao, chớ vậy nhọc mình.
 Dầu cho vàng khối, chẳng tình mang chi.
 Sói nói vậy rồi thì bỏ chạy,
 Nay cũng còn lo nháy chửa thôi.

NGUYỄN-NGỌC-ÂN, dịch.

Thời đàm

Cách ăn trâu rất hữu ích.
 Hiện bây giờ trong Nam-Kỳ, phần
 nhiều đàn ông đã bỏ thói quen ăn
 trâu: đàn bà lần lần cũng bớt ăn
 trâu: có khi một ngày kia giết tuyệt
 đặng.
 Có lẽ luận rằng ăn trâu tốn hao
 vô ích, hoặc hay sanh bệnh trong
 phôi, như thế hủi thuốc điều vậy.
 Kể khác lại nói ăn trâu có ích, là
 khỏi sâu ăn răng, nay là coi cho
 phải điều đơn bà Annam, vắn, vắn.
 ... Mấy điều nói đây, tôi không biện
 phải quấy làm chi; song tôi nghĩ ra
 đặng một cách cho đơn bà ăn trâu
 rất hữu ích. Nếu mấy bà, mấy cô y
 theo lời tôi, thì đầu trâu, cau, voi,

thuộc có lảng già lên bao nhiêu cũng
 nên mua mà ăn.
 Trước hết tôi xin nhắc sơ gốc tích
 bởi đầu mà bày ra cái thói quen ăn
 trâu đây: Thuở trước, có hai anh em
 ruột giống nhau cho đến đôi ai quen
 thuộc cho lắm cũng phải làm. Người
 anh có vợ, mà bởi anh em thương
 nhau lắm; nên không chịu ở riêng.
 Có một bữa nọ, người anh đi đầu
 có việc về trễ; chị dâu thấy em
 chồng, thì làm tướng là chồng,
 nắm tay mừng rỡ... Người em thấy
 vậy rầu buồn, bỏ nhà mà đi. Người
 anh về chẳng thấy em, thì bỏ nhà
 đi kiếm: còn người vợ nhớ chồng
 cũng ra sức đi tìm. Ba người đi vòng
 vo, lần hồi, kể trước, người sau,
 cũng tới gần một cái nhà kia, song
 chẳng đặng gặp nhau là vì anh em
 thương nhớ nhau cho tới sanh bệnh

làm chết, còn vợ rầu chổng cũng phải
 bỏ mình. Người chủ nhà ấy làm
 phước chôn ba người gần nhau và
 đắp ba cái mã voi. Nơi mã người
 anh mọc lên một cây cau, mã của
 người vợ mọc một cây cau leo lên
 cây cau. Bữa nọ Thiên-tử điên điệp
 nơi đó, thấy cây cau và cây cau
 thì lấy làm lạ, dạy quân nhơn lái
 trâu cau, bỏ lá trâu ăn thử coi: nhai
 trâu cay cay, cau chác chác, nhai
 trên mã voi thắm ra màu đỏ đỏ. Vua
 truyền lại cho cung phi mỹ nữ. Nền
 dùng trâu cau với voi ăn chớ cho đó
 miệng. Lần lần dân sự mới bắt chước
 mà ăn theo tới nay.
 Vậy mấy bà, mấy cô mỗi khi ăn
 trâu hãy nhớ cái tích ăn trâu tới
 mới nhấc sơ đó, thì bớt làm sự lỗi
 với chồng biết mấy. Thường lúc
 đánh bài và khi ngồi lê đôi mách
 lại ăn trâu nhiều, mà nếu mỗi lần
 cưỡi ngựa trong trại cái gương người
 đờn bà ngày xưa ở, có nghĩa với
 chồng như vậy, thì có bà nào, có
 nào đi vợ bỏ, phỉ việc nhà chẳng
 lo nói vợ về gia cho chồng mình,
 để làm cho hao-tốn của chồng làm
 ra cực khổ, lại không giúp đỡ chi
 cho chồng cả!

M. Th.

một năm biến những lời nói ra, in đặng
 một tờ sách, 52 cuốn.
 Song phải trả ra: thấy kiện, thấy bói,
 hát-bội, mai-dong, đờn bà ghen, chủ tiền
 ngày, tiền góp và máy tay bán đồ giả,
 vì những người này mới năm chặc đặng
 lời nói nhiều hơn người khác, nhưng
 mà chẳng có thể nào tính phỏng đặng
 là bao nhiêu!
 (Nếu bắt chước tính như anh bá-hộ
 này người cũng khổ quá, song tôi tưởng
 ai muốn tính coi thử trong một năm
 mình mới đặng bao nhiêu lời nói hữu ích,
 thì chẳng khó chi, vì tôi e một năm có
 biến ra in gộp lại cũng e hết một cuốn
 sách nhỏ nhỏ, mỏng lét!)

M. Th.

Hương truyện

Giá gạo không thường
 Mấy lâu nay gạo ở cũng có ít nhiều,
 gạo các tỉnh lân bang đến bán cũng có,
 cho nên giá gạo đã rơi, tưởng rằng cách
 4, 5 ngày nay gạo đã hạ giá một quan
 sáu lon thời gần lâu ngày càng hạ cho
 đến một quan bảy tám lon như cũ nhưng
 không phải, nay lại cao lên một quan 4
 lon rưỡi, và năm lon. Còn như các miến
 nhà quê thời cũng chẳng khác gì nơi
 thành thị chẳng biết khi nào giá gạo mới
 được như thường?

M. Th.

Đông-P háp báo tin

Lễ thanh-minh
 Ngày 17 tháng hai năm nay là ngày
 lễ Thanh-minh. Thanh-minh là một
 ngày lễ cũ, người sống vinh kè thác,
 mỗi năm một lần thời; tuy rằng trên
 mặt xanh năm trăng tháng nhau nào
 thấy đượ, nào, nhưng trong cái cảm
 tình sin h tử biệt ly thời cũng là một
 đoạn tâm hồn nỗi thương áo não làm
 vậy. Như thế thời ngày Thanh-minh
 chính là một ngày buồn nhớ, tưởng
 tượng tình, nặng với tình, chớ
 chẳng phải là một ngày hội hè vui
 vẻ chi đâu, thế mà người ta lại tập
 tục với nhau cho làm ngày ấy là một
 ngày sánh đua quần áo phấn son,
 đua chen thuyền bè xe ngựa, chẳng
 khác gì một chốn cực lạc thiên-địa

.....
 Khi nào có việc chi hi ha
 muốn đãi đàng quan-khách
 mà chẳng dùng rượu Sâm-
 banh (Champagne) hiệu
**Tisane Marquis de
 Bergey**
 Thử ưa
 Thì làm sao mà cho phải tình
 vui vẻ đặng
 Rượu này có một mình hàng
 Denis frères trụ má thời

Sưu xuất tân kỳ

Tinh tiếng nói trong một năm.
 Có một anh bá-hộ ở không muốn ra
 công tình thử chơi cho biết trong một
 năm mới một người nói chuyện chừng
 bao nhiêu tiếng nói. Anh ta tình phỏng
 như vậy: một người nói chuyện một
 ngày cộng chung lại chừng ba giờ đồng-
 hồ, mỗi giờ chừng 645 tiếng, thì trong



Người-Annam

Nên hút thuốc lá hiệu « CON GÀ »
 Vì thuốc trồng tại trong xứ ta,
 Vì thuốc thơm tho hơn hết,
 Vì chế tạo theo phép vệ-sanh,
 Vì bán giá rẽ hơn thứ khác.
 Nên bỏ các thứ thuốc ngoại quốc,
 Mà hút thuốc lá hiệu « CON GÀ ».
 Bán tại [Đông-pháp Yên-thảo Công-ty ở Hà Nội,
 Công-ty từ thuế của ông] Fontaine tại Saigon
 và các nơi tạp hóa đều có bán.

.....
 Tôi chỉ dùng có một thứ
 giấy NIL mà thôi giấy này
 là thứ giấy vắn thuốc diếu.
 Tôi như của một mình hãng
 Denis Frères đại lý khắp cả
 Đông-dương.

IMPORTATION COMMISSION
Entrepot de Cholon
 71 rue Long-Boc-Phuong
 Hãng trụ Hàng Hải
 Paul-HIẾU Cholon.
 Các thứ thuốc lá — Đồ gia vị Lào,
 và các nước. — Rượu chát,
 các thứ rượu ngon. — Các thứ dầu và
 savon thơm. — Các thứ da đơn ông
 và đơn bà. — Các thứ hộp đồ lót
 nhỏ. — Các thứ đồ vật và đồ mới lại
 Paris gửi lại vắn vắn.
 Hãng tôi cũng chịu ra công mà
 mua các thứ hàng hóa này về
 bán và các xứ là theo ý chú
 Giấy thép đề tác: Paulhien-Cholon
 Giấy thép nói: 667.
 Le Directeur
 Paul Hiếu
 L'Officier d'Artillerie Coloniale de mobilis
 Croix de Guerre

in đượ
hấy bời,
chủ tiền
đó già,
sắc dùng
nhưng
đang
bà b-hộ
i tưởng
một năm
hầu (ch,
năm có
một cuốn.
Th.
ên
ng
ít nhiều,
cũng có,
rằng cách
một quan
ng họ cho
củ nhưng
đi qua 4
các miền
hác gì nơi
à gạo mới
tin
ay là ngày
h là một
g kể thạc,
rằng trên
nhau nào
cái cảm
là một
nào làm
anh-minh
hó, tướng
tính, chớ
ôi hề vui
ta lại tập
ấy là một
phần son,
tra, chẳng
thiên-địa
lợi thứ
e điều.
linh hằng
khép c
Cholon
huong
Cholon
a khác và
thứ đầu và
đơn ông
đp ở lờ
đó mới l
công m
m béc
theo f chu
Cholon
racteur
Hieu
đi mobilis

ở giữa đám hoàng-trung thanh-khưn, thật là một đức rất nên sai lầm lắm.

Ai ai nghĩ lại xem thử phải chăng.

Con mọi văn-minh

Chiều hôm kia một lũ trẻ con đua nhau vừa chạy vừa reo lên rằng: « con mọi văn-minh / con mọi văn-minh ! » càng reo bao nhiêu trẻ con lại càng đông thêm bấy nhiêu, chẳng ai biết con mọi văn-minh là cái gì ; đến tận nơi thì chỉ thấy một người đàn ông hai tay bung lấy một cái trống con mọi-bà bằng ciment đứng trên một cái thùng nhỏ, tay cầm một cái đuốc thấp một ngọn lửa a-xê-ti-lên (acetylene) sáng lăm ; ở trước mặt thùng có đề câu : « con mọi cầm đuốc văn-minh » có bấy nhiêu sự tình mà làm náo động

một xóm, lần hồi rồi đồn đến miền xa, vài ngày sau đã có người đến con mọi cầm đuốc văn-minh, vì ở xa chỉ nghe đồn rằng con mọi cầm đuốc văn-minh không hiểu đầu đuôi ra thế nào, chỉ nghe con mọi cầm đuốc văn-minh thì lấy làm lạ lắm. Khi đã đến nơi thấy như thế mới biết đồn xằng.

Đường sá trong thành

Đường sá trong thành lồi này xưa sang từ tế lắm, hai bên có rây lê bằng ciment, có rác dọn dẹp tiêm tăt, giữa đường quét dọn hẳn hoi. Những vật có rọng, lúc trướca lờ thời nay lại sạ làm bốn hoa đẹp để lăm, những bốn ấy làm theo dáng chuẩn, tròn « như tằm-nhứt-đỡng » « song-ngư » v. v. chớ không có dáng bốn hoa tây, Già-công tãi bời bời

thì khi nào nó cũng đẹp để con mắt người ngoạn-lâm, mà chôn đó thành lại càng thêm vẻ tinh thần. Một bên Sứ-Quan, buổi xưa thì những quán xá rách nát bé tí, mà nay đã hóa ra một tòa hoa từ tế, chính giữa lại mới xây một hòn giả-sơn ngó cũng xinh.

Một người đi chơi lại cảo

TIỆM
Họa-chơn-dung
Thiệt khéo hạng nhất
nội Đông-dương.

HO-VĂN-LANG.
58 rue d'Espagne Saigon.

Lời rao

Tiệm cơm QUẢNG-HẠP
ngang Chợ-mới Saigon

Nay tiệm tôi 1^{er} Mai sẽ bán cơm lại như xưa, nên tôi xin mời quý khách dời gót ngọc đến chơi.
Đồ nấu ăn từ-tế, cách dọn trong ngoài sạch sẽ.
Xin các quý khách sáng lòng chiêu cã.

LỜI RAO

Có muốn bán một cái xe hơi cũa mới hiện tại PAIGE Ông nào muốn mua xin đi nơi số nhà 238, đường Pellerin.

SÔNG LẬU NHỜ RƯỢU

(Longfote grâce à un liqueur)

Hiện bây giờ bên nước Hoa Kỳ có một vị địa-chủ tên người 95 tuổi mà hồi còn sức lực mạnh mẽ như người 40 tuổi, đi đứng chắc chắn, ăn nói sôi sảng, cả ngày 4 người trợ giúp đứng coi không làm công chuyện.
Ngày nọ có một người đi thăm ông, hỏi thử cho biết tại sao ông lại mạnh mẽ như vậy.
Ông liền đáp lại rằng: Có chỉ một loại rượu, có đó tôi trước khi ăn cơm hàng sáng một ly nhỏ rượu Quina Gentiane hiệu Massot là một thứ rượu trường-sinh bổ lực.
Người khách nghe nói cũng có lòng muốn thưởng thức như ông, liền về nhà mua một ly mua cho ông thử rượu Quina Gentiane mà đúng một bữa. Thỉnh lại nghe nói cũng có đi thăm sinh, cũng hỏi về nhân đi mua rượu họ đem về mà uống bổ quanh năm.
Có bán trong các tiệm hàng xén (epiceries).

Có thứ rượu mạnh Langon hiệu « BAC-CHUS » mới chớ lại Nam-kỳ lần thứ nhất, ngon không có thứ rượu nào bằng.
Chỉ một mình hãng Denis Frères từ mà thôi.



CANOT HOI

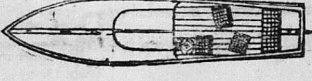
Hãy lập tức viết thư thương nghị với

Đề chớ chuyên mau lẹ, Ông Charles BARDON

đề tuần du diên địa

NGƯỜI ĐỒNG TÀU
Ở đường Paul Blanchy số 127
SAIGON (Nam Kỳ)

MỘT CÁI KIỆU THEO LOẠI « POPUI AIRE », FÊU TÀ AUTO-GLISSEUR SỐ 620



Chắc chắn
đóng kỹ càng
giáng đẹp!

giá 1.500 \$
sáp lèn

Khỏe huyet
lẹ lạng sạch sẽ
Giá rẻ

N^o (25) FEUILLETON DU 21 AVRIL 1920
ROMAN

OLAN KIA THEO MÃ
BA MƯƠI HAI ĐÊM

HỒ-CẢNH-TIÊN tự thuật

Đêm thứ tư (tiếp theo)

« Trót bữa sau, trừ giờ nào mặc việc thì thôi, phút nào rảnh tôi hằng suy xét những lời Hồ-cảnh-Tiên tự thuật. Tôi lấy làm lạ cho Hồ-cảnh-Tiên hết sức; có phước mà đặng một người vợ hiền đức như thế còn nghĩ ngợi gì? Dầu trước chưa rõ, lăm nghe lời Hai-Châu mà nghĩ cho vợ, thì sau đem thấy vợ hết dạ thờ chồng cũng giải nghi cho chút, có lý đầu vợ đã ở như vậy, chẳng hề dám buồn lời qua phận cho lối đạo xương tủy, còn chưa chịu nghĩ lại mà thương, đành giữ một lòng sấu sấu. Phòng ý để mà xem! Chưa biết Hồ-cảnh-Tiên xem thế nào? Vợ bán hết trang vật bao trả nợ nần, chẳng biết vợ Hồ-cảnh-Tiên xử sao? Nếu Hồ-cảnh-Tiên xử phải, dẹp nổi bất bình, nên nhảm hương như cũ, thì có đâu ra đến nỗi, giết bạn sát thế; còn người đến bà hiền đức thế này, từ đây, lẽ nào chẳng giữ tròn bổn phận. Lễ cũng khó hiểu dữ a! Vợ nên tôi trông cho mau tới ngày, gặp Hồ-cảnh-Tiên mà nghe thuật tiếp.

« Tôi lại - nhằm đêm hôm-ba - tới bước chơn ra, nghe pháo nổ vang tai, thấy người đi chật nêo. Ấy là bữa đưa

ông Táo dól Tôi sợ nhớ, thăm xét, thật chẳng còn dạn nào diêm đàng hơn thế. Khéo bày đi-đoan cho Annaum, bày ra mà chẳng làm bày có để bán buôn thì lợi. Thử xem, Chêc đưa ông Táo cách nào? Phần nhiều đã diệt tục, không đưa; phần ít còn noi, mà noi cảm chừng, đưa lơ lẻo ba cây nhơn vãi chung nước. Mấy thứ đó chề xối bánh, chuỗi nhơn, đèn, pháo rượu, có bay ngửa đầu, ông xã, dù như như Annam vậy đó. Vợ mà Annaum nhơn còn yếu ập đi-đoan, lăm giàu, cho chèo, chẳng nghĩ tam giới duy tâm, bỏ mà giữ-đặng chân tâm thì có cần gì phải cầu Táo dung vj.

« Xét đến cũng đáng buồn, nhưng tôi bèn đáp: « Tôi cũng đã đi-đoan triêm nhiệm lâu đời, biết sao mà giải! Có họa là từ đây, sức học vãn mở-mang, dục trí người lán sưa!

« Mãng còn bán-bạc, bỗng đầu đã đến, tôi mong tới ghé ngồi chờ, chẳng để thời Hồ-cảnh-Tiên đang đợi.

« Chào mừng nhau và vãn an rồi, tôi cũng ngồi lại. Hồ-cảnh-Tiên hỏi tôi: « Năm nay ăn Tết Saigon, hay là về xứ? » Tôi bèn đáp: « Nếu nghe chuyện Hồ-dại-Nhơn thuật chưa cùng, tôi nguyên chẳng dứt! » Hồ-cảnh-Tiên cười mà rằng: « Đặng vậy thì hay, tôi khỏi buồn cơn lã bạn. » Đứt lời Hồ-cảnh-Tiên tiếp thuật:

« Bữa qua, tôi đã nói với Lê-quí-hửn rằng để coi ở-nhà tôi thật tình hay là thừa dịp kim lời phớt phình. Chẳng

đề thậ, nó bán trang vật của nó trên hai ngàn đến kỹ họ, chủ nợ trụ lại nhà, nó đem ra trả hết.

« Tôi thấy vậy cũng thương, nhưng mà sợ nghĩ của tôi, vì nó đã in trong trí nhiều ngày rồi, khó mà bói cho sạch, nên tôi cũng con nghĩ hoài, lại thêm tôi lăm lữ đến đầu, nói buồn của tôi chừa nghĩ, cho hay ngơ-nản à trả hết tôi. Vì họ bán trang kè, nghĩ nên không kiện, tôi tới tôi cũng cứ việc thả đi chơi, nhiều đêm tôi sáng; song cuộc chơi hơi của tôi lúe này, trước chẳng hay gì, vì có bạc tôi đã ghê, sợ rui lăm hại mình ra bà tiện. Sau đầu chẳng ghê cũng không tiền mà đánh, vay hỏi ai cho, bị ở-nhà tôi nó đã đến chủ nợ rồi và chủ nợ cũng biết, có bao nhiêu trang vật bán hết rồi, cho tôi bán nửa, lấy chi mà trả. Nếu vậy mà tôi lăm xa để bác môn trung, thì còn vậy bán rượu cờ, chơi tiền cần vậy.

« Bỏ cờ bạc đạp qua cuộc phong tình, càng say càng lăm lúe. Trong bọn nữ-ca, có một con tên là Ba-tư, tuổi chừng ba bảy, chẳng biết con nhà ai ở đâu xứ nào nói trời đến đó mà thật là sắc tự phũ-phũ, hương, may xem như liễu; thân chẳng thua thanh thủy, cốt không kém ngọc dól. Đã vậy lại có tài đàn ca, thêm thì giỏi phá hay, mà tiếc cho chút phận lạc loài, phải treo gird-lụa-xanh đợi khách.

« Từ đêm tôi gặp đặng nó đến sau, chẳng phải ý hiệp tâm đầu, chỉ say mê vì sắc. Càng quen thuộc nết, tình thêm nói điu-dan, xét kỹ chẳng khác nào chẳng

Thức thườ xưa, mà Kiều mà quên Hoan.

« Hồi tôi say mê cờ-bạc, ở-nhà tôi nghĩ lời trăng hoa, bây giờ tôi đâm sợ miệng mà, nó lại tưởng tôi sa mà để bấc; nên hề thầy mặt tôi về hay mới lữ càng giáng. Tôi thấy nó lăm, tôi mìn cười, song chẳng cái qua, chỉ thế quyết chẳng để vươn mang lầy nư.
Lê-quí-hửn nghĩ coi cái nợ tình nó có nhẹ gì hơn nợ cờ bạc. Nếu trình nợ cờ bạc, lại để mặc nợ tình, thì càng dễ tiêu định nã quàn. Tôi sợ mà lãe say tôi có nghĩ vậy đâu, nghĩ cho vật quá tồn một lăm vài chục đàng, nhiều nhớt gì mà ghê.

« Bữa này gặp Hồ-cảnh-Tiên, hoa nguyệt, đêm đêm ai đi chơi cùng Ba-tư và trường yên phong, phải bình tế-phong sẽ chừng!

« Hà dạm chơn vào chất lười, ngồi châu mày, nằm lại cần răn; rồi nó xôn xang khó chịu vô cùng, mà chẳng dám nói, cứ để vậy mà trộm than thầm thờ ở-nhà tôi thấy vậy hỏi, tôi nói rằng cần mọp thương đàng, giết đầu đặng trộm đi, thì nó cũng chẳng hỏi nói chi cả; thật công khó biết bao, mà ở-nhà tôi sợ hở miệng ra răn chẳng dám đi hơi vang lạn.

(Sau sẽ tiếp theo).
L. H. Mưu.

SỬA CHỖ SÁI:
Trong số qua rồi, khoản thứ ba.
Lương-Ngọc xin hãy đọc Lương-Hùng.

PHARMACIE PRINCIPALE

Tiệm thuốc Tây này đẹp theo cách Văn-minh và lớn hơn hết trong Đông-dương này

LẬP RA TỪ NĂM 1865 BỞI TRƯỚC CỦA ÔNG HOLBÉ và RENOUX

Nay ông L. SOLIRÈNE, nhứt hạng bảo-chê sư, kê nghiệp

ở Saigon, ngang nhà hát tây. Bán đủ thứ thuốc tây, tốt thượng hạng và giá lại rẻ. Lục-châu chur quân-tử, có của đảng thuốc tây xin hãy gởi thơ cho tiệm thuốc này mà mua, thì sẽ được vừa lòng. Muốn ĐƯỢC-TÍNH LỢC-BIÊN đả xuất bản rồi. Ai muốn xin thì viết thơ cho ông Solirène, ngài sẽ gởi cho không

Thanh-phong

Tiệm may và bán đồ tạp hóa
Của NGUYỄN-THÀNH-TUỘI
(đường Thủ-đức) 62 Amiral Dupré 62
SAIGON

May quần áo tây và Annam theo kiểu kim thời; bán hàng, the, lụa Bắc, lãnh, nhiều, xuyên, lục soạn tàu. Nón đủ kiểu. Rượu tây, thuốc tây, savon thơm, dầu thơm thượng hạng của tiệm thuốc ông L. Solirène Saigon.

Hãy uống thử thứ rượu AMER HONORE
Là một thứ giải khát ngon thượng hạng
Của một mình hãng Denis freres có trữ mà thôi.

Vinhlong Thương-nghê Công-ty

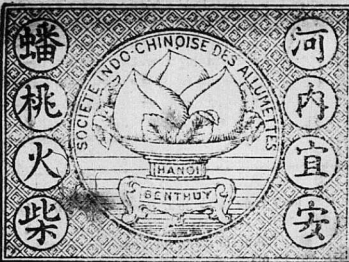
1° Xe hơi và tàu đưa bộ hành, giắc ghe chõ lửa.
2° Sửa các thứ xe, bán đồ phụ tùng, bán đồ sắt và rèn đồ sắt (hàng rào vàn vàn).
3° Tiệm trữ hàng hóa ngoại-quốc và đồ thổ sản.
Xin các ông lái buôn đường annam, đậu, tiêu, mè tổi, trà Huế, trà Annam, thuốc lá bài, thuốc Gôpíp, thuốc sút, bao đệm hay là đồ thổ sản khác xin đến Tiệm của Hội tại chợ Vinh-long mà thương-nghê Hội sẽ mua sát, và xin các ông chủ lò đường, sở trồng thuốc hay là những vật kể trên đây gởi thơ bản tin cũng được.
Vinh-long, le 15 Mars 1920.
Le Directeur-gérant,
NGUYỄN-THU-TOAN.

Đời hàng trân tó

Bấy lâu Tế đã giầy công luyện chế các thứ Trà Việt-Nam ta, có ướp rừng những mùi hoa thơm vàn vàn... Đấy là Kỳ-tâm-Hiền đầu riêng «Trái-Tim, đỏ» đựng bằng hộp thiết với gói lớn gói nhỏ đủ hạng!
Hầu các đấng hảo tâm doái tưởng, mà giúp sản vật Quê hương phát đạt! Mong sao bền vững Quốc-hồn Việt-Nam! Ai ơi! san tâm lòng son!! Khéo mà!!
H. K. SANH
Quản-tý và chế tạo Kỳ-tâm-Hiền 61-62 đường Testard và đường Charles Thomson CHOLON
Phở góc gần gare xe lửa Cholon-Mỹtho

Thợ khảm đen có hiệu

Thật khéo mà lại rẻ hơn các chỗ.
Kính cũng quý ông dùng khảm đen rổ!
Tôi thiết rành nghề thợ khảm trên 18 năm rồi, nên làm đủ kiểu các thứ khảm nhiều lớp; ít lớp, lớp dày, lớp mỏng, kiểu nào theo kiểu này rất khéo. Như là thứ lớp mỏng từ 7 tới 9-10 lớp, thứ lớp dày từ 4 tới 6 lớp mà thôi. Song có thứ khảm bích theo kiểu sạp tọc, quý ông muốn kết dính lại một lần bích lên để xuống như dùng nón vậy rất tiện, thì phải đo (contour de tête) mấy tấc phân và mấy lớp dày mỏng xin chỉ rõ trong thơ và chỗ mấy ông ở đặng tôi làm rồi gởi lại tiền sẽ phí tôi chịu mà phải trên 2 khảm. Khảm đặt có giá lại tùy theo hàng nặng nhẹ:
Hạng nhứt, bưng và nhiều Bombay 1 khảm..... 2\$50
Hạng nhì, bưng và nhiều Bombay 1 khảm..... 2.00
Còn nhà buôn bán muốn mua sẽ có đủ kiểu xin gởi thơ tôi sẽ định giá cho dễ bán.
Cái xin quý ông hãy mua khảm của tôi làm thật khéo và kỹ càng, chắc làm lâu hư mà lại giá rẻ.
Kính cáo
NGUYỄN-VIN-BỚP
Thợ khảm đen
Fils de M. Hoài. Propriétaire
à Suối đờn Bình nhâm (Lái-thiếp)



một mình 'hãng
Denis-frères
đại-lý cả Đông
ương thứ hộp
quẹt này.

Hộp quẹt này khắp nơi đặng phép bán là một sự nhỏ một hộp mà thôi.

RƯỢU CỦA ÔNG CÓ DANH TIẾNG LAROCHE CHẾ RA HIỆU LÀ QUINA LAROCHE THUỐC UỐNG BỔ TANG PHÚ VÀ TRỊ BỆNH BẾT CHẾ RA BỞI CÂY THUỐC QUINQUINA

Thuốc này hay lắm đã nổi tiếng trong thiên hạ đâu đâu cũng biết không có thuốc nào bằng. Thuốc Quina Laroche là thuốc hay hơn hết làm cho bỏ sức lạt, bỏ tạng phủ, trị bệnh rét lạt cho ăn không tiêu, thuốc đó lấy làm hay cả thế gian ai đều không quên đặng.

Ai ai dùng nó, cũng đặng, những là người ốm, người đàn bà hay là con nít. Thuốc đó trị bệnh sâu hay bệnh hư huyết yếu đuối, huyết suy, bỏ sức lạt các bệnh làm cho con người yếu đuối, bị trái ban, ho cảm mạo tức ngực, ra ban của lưỡi trắng, trặc trở trong tí vi các bệnh đó đều đặng, chắc tay thuốc Quina Laroche đặng.

Con nít huyết suy và con gái lúc đang lớn cũng nên ăn bổ khi lúc sanh sảng, cũng như mấy bệnh kể trước đây, đều nên uống thuốc Quina Laroche.

Những người nào ở xứ hay có thấp rét cũng chẳng nên quên dùng thuốc đó.

Các bệnh kể trên đây thuốc đó trị lấy làm mau và chắc. Chẳng những bệnh sẽ trừ hết mà thời còn lại ngày sau trong mình mạnh khỏe, lại thêm sức lực, ăn uống ngon có chừng và chúng ta giám kêu thuốc đó rằng: Nước ngọc thạch của Thiên-thần chế ra (Liquide de Jade) lời tục ngữ của người Tàu cho

những thứ thuốc trị bệnh hay hơn hết thầy không thuốc nào bằng.

Từ khi chúng ta bán thuốc Quina Laroche thì chúng ta có đặng cả vàng bạc thưởng và thơ cảm ơn của mấy người bệnh và cả vàng giấy của các quan lương y khác nông long ta.

Rất lại thuốc nước Quina Laroche là một thứ thuốc làm lợi cho người hơn hết thầy.

CÁCH DÙNG

Rượu Quina Laroche phải uống từ một ly tới ba ly sẽ bán theo chai rượu trong một ngày trong hai bữa ăn. Còn muốn trị bệnh rét thì mỗi khảm đặng bổ uống một ly, uống 8 ly trước cử rét 2 giờ rưỡi, thế ấy ly chót uống trước cử nửa giờ.

Thuốc Quina Laroche thường thì uống không pha nước mà khi trời nóng nực thì pha nước vô mà uống cho đỡ khát.

COMAR VÀ C

ông thầy bán thuốc hạng nhất tại Paris.

Có bán nơi các tiệm thuốc tây

Mỗi ve bây giờ đều có dán một cái nhãn đỏ có cái đầu con trâu và có ba chữ chữ.

XA-BONG MAT-XAY
ĐEN

Tóc làm rõ hơn

Hiệu con Rồng

HAO-VINH Công-ty
(HANG ANNAM)
146 bis, Rue Lefebvre, Saigon
AGENTS EXCLUSIFS



SOCIÉTÉ DES TABACS

DE L'INDOCHINE

(Đông - dương Yên - thốc Công - ty)

Tư - bản : 6.000.000 fr.

Sở chính Công-ty tại **PARIS**

Sở Cai-trị và nhà công-xưởng tại **HANOI**

Trại trồng thuốc lá tại **KIM-XUYỀN và VĂN-KHÉ**

THUỐC CHU'A VẤN VÀ THUỐC VẤN RỜI

HIỆU

« **COQ.** » (Con Gà)

Vị ngọt - Giá rẻ - Bán hết

VÀ THƯ THUỐC LÁ VĂN RỜI HIỆU

PAGODE (Chùa)

Cách làm mau té tiền

Viết thư cho hãng Annam, Hào-vinh Công-ty, 146 bis Rue Lefebvre biếu gửi contre-remboursement (cách tiền trao của lãnh nơi nhà đây thép một hộp một trăm ve dầu Essence de menthe, hiệu Lô-tiên, tốt nhất trong cõi Đông-dương, giá là mười tám đồng (15\$00) mà thôi. Về bán lẻ lại cho trong vòng quen lớn một ve hai cái (0\$20) — mỗi ve lời 5 su, một trăm ve lời 5 đồng bạc, mười hộp lời năm chục, một trăm hộp lời năm trăm đồng bạc!

Viết thư đi, đừng bỏ qua dịp làm té tiền, ừng làm. Ban đầu lời ít sau nhiều, bán buôn quen thói, làm giàu chẳng bao lâu!

Chớ không! Hãy coi, cho kỹ. — Kể từ ngày này một trăm người nào gửi thư đến mà mua dầu trước, hãng Annam, Hào-vinh Công-ty sẽ vui lòng gửi cho không một hộp xà-bông mat-xay thiết, hiệu ngựa mã sừng. (La Licorne), tốt nhất trong cõi Đông-dương hay là một ve dầu thơm Essence pour Lotion : Eau de Cologne, Quinine, foin coupé để làm đủ một lít các thứ dầu thơm ấy, tùy thích ai muốn thứ nào cũng được!

Hãy viết thư mau đi, đừng bỏ mất cơ hội làm té tiền ừng làm.

Hãng Annam, Hào-vinh & C^o,
146 bis Rue Lefebvre Saigon,
Kính đến.

XA-BONG MAT-XAY

Tốt bằng các thứ Xa-bông Mat-xay thiết bán trong Nam kỳ mà giá rẻ hơn

Hiệu con chim Ác-là

HAO-VINH Công-ty
(HANG ANNAM)
146 bis, Rue Lefebvre, Saigon
AGENTS EXCLUSIFS



“NAM-PHONG”

MỖI THÁNG XUẤT BÁN MỘT HẸY

Giá :

Trên năm 4\$00

Sáu tháng 3\$00

Mỗi số 0\$00

Ở CỘ MỘT MINH NHÀ NÀY CÓ QUYỀN

THAY MẶT CHO NHÀ ĐỐC SỬNG VÀ LÀM XE MÁY

TẠI THÀNH St-Étienne

Mà thôi

Mrs F. MICHEL, CAFFORT Successeur
ở đường **Galina số 36**
SAIGON

Có Bán SỬNG

đủ thứ và đủ kiểu. BÌ

THUỐC, BẠN, XE-MÁY, ĐỒNG-HỒ

và cả NỮ-TRANG. Đồ đã tốt lại giá rẻ

Lục-Châu muốn mua vật chi thì xin để thư như vầy :

M. F. MICHEL, CAFFORT Successeur, 36 rue Galina. — SAIGON

THƯƠNG TRƯỞNG

Giá các thứ hàng hóa xuất cảng

VĂN CÁC THỨ CÂY	BỀ HOÀNH VÀ TRƯỜNG		GIÁ THƯỚC CHƯỜNG	
	CÂY CỎA CHƯỜNG	SỐ SỨC	GIÁ CỎA CHƯỜNG	GIÁ CỎ SỨC XƯỜNG VÀ
Cây để làm bàn, ghế, cất nhà v. v.	033	15	2500	2500
Sao			32.00	18 50
Cắm xe				
Dầu thông				
Trái				

LOẠI CÂY TRÁM	BỀ TRƯỜNG	BỀ HOÀNH	TỜ 100	GIÁ
Cây công	1=50	Từ 0=10 đến 0=12	100	5\$
"	2 00	"	100	7
"	2 50	"	100	9
"	3 00	"	100	11
"	3 50	"	100	14
"	4 00	"	100	18
"	5 00	"	100	25

KHOẢN CHẤT THUY
(Mỗi cốc một lít nước)

VICHY

PHÁP-QUỐC-TUYỂN

VICHY CÉLESTINS

Có bán ngay tại đây | Trị bệnh đau Thận, bệnh đau lưng-quang, đau Thận-Thấp-kim-bệnh (hết) — Đau dây chằng khớp-khủy.

VICHY GRANDE-GRILLE trị bệnh đau gan và bệnh đái.

VICHY HOPITAL trị bệnh thương hàn, trường nhiệt.

Hãy coi chừng để giá mạt, khi mua phải chỉ cho trắng hết nước nào mình muốn dùng.

VICHY-ÉTÁT ĐIỀU TẾ

DEL VICHY-ÉTÁT là một tự nhiên trong nước suối tự nhiên mà ra. — Có hộp và có ve.

PASTILLES VICHY-ÉTÁT mỗi khi ăn cơm rồi uống chừng 2, 3 viên thì đỡ đói bụng.

BOISSONNÉS VICHY-ÉTÁT dùng để cho mình đẹp nước mặt.

Saigon — Impt de l'Union
L'Administrateur Gérant : NGUYỄN-VĂN-CỬA

*Certifié le magasin
Céon mille
Saigon, le 21 Avril 1920*